

STARK

EN PRAKTISK GUIDE I VARDAGSEKONOMI

Förord

Mitt namn är Dahlia Kathum, och jag arbetar som projektledare inom arbete och integration i Lomma kommun. Jag är grundlärare i botten och har tidigare arbetat inom banksektorn. Det var under min tid på banken som mitt engagemang för privatekonomisk vägledning växte. Jag hade länge en dröm och vision om att skapa något som gjorde ekonomiska frågor enklare och mer förståeliga för dem som behöver det mest. När jag fick den här tjänsten fick jag äntligen möjlighet att förverkliga den visionen i praktiken och jag hoppas dessutom att kunna nå ut till ännu fler framöver.

I mitt arbete har jag mött många personer som upplever att det svenska ekonomiska systemet kan kännas svårt att förstå i början. Det är helt naturligt. Pengar, avtal, digitala tjänster, banker och räkningar fungerar inte likadant i alla länder. Därför växte idén fram om att skapa ett enkelt, lokalt anpassat stödmaterial som förklarar vardagsekonomin på ett tydligt och praktiskt sätt.

Den här guiden bygger på erfarenheterna från *Projekt STARK – Språk och Ekonomi för Rätt Kunskap*, där vi sett hur viktig kombinationen av språk, vägledning och trygghet är. Guiden är skapad för att ge stöd i vardagen, stärka självständigheten och göra det lättare att förstå de ekonomiska beslut man behöver ta när man lever i Sverige.

Dahlia Kathum

Projektledare, socialförvaltningen
Lomma kommun

Innehållsförteckning

1. Projekt STARK – en praktisk guide i vardagsekonomi.....	4
2. Grunder i svensk vardagsekonomi	5
3. Betalningar och fakturor	6
4. Bankkonto, BankID och bankkort	8
5. Budget.....	9
6. Sparande – om du har möjlighet	11
7. Försäkringar.....	12
8. Stöd vid ekonomiska svårigheter	13
9. Ekonomiska tips för vardagen	15
10. Checklista – det här behöver du i Sverige	16
11. Appar och viktiga länkar för privatekonomi.....	17
12. Ordlista	18

1. Projekt STARK – en praktisk guide i vardagsekonomi

Projekt STARK är ett projekt i Lomma kommun som finansieras av Länsstyrelsen Skåne genom §37a-medel. Projektet riktar sig till nyanlända personer i Lomma kommun och fokuserar på att stärka kunskapen om svenska språket och vardagsekonomi.

Den här guiden har tagits fram som en del av projekt STARK och bygger på erfarenheter från arbetet i projektet. Samtidigt är guiden utformad för att vara användbar för fler. Den kan exempelvis användas av nyanlända i Lomma kommun, likaväl som av unga vuxna eller andra som vill öka sin förståelse för vardagsekonomi i Sverige. Guiden är lokalt anpassad till Lomma kommun, men stora delar av innehållet är generellt och kan användas av fler.

Guiden ger en praktisk och överskådlig genomgång av hur vardagsekonomin fungerar i Sverige. Den tar upp exempelvis bankkonto, BankID, budget, sparande, försäkringar samt vad man kan göra vid ekonomiska svårigheter. Materialet kan användas självständigt eller tillsammans med en vägledare.

2. Grunder i svensk vardagsekonomi

Privatekonomi betyder hur du använder dina egna pengar. Det handlar om inkomster (pengar som kommer in), utgifter (pengar som går ut) och sparande. Det kan också handla om lån och skulder. Privatekonomi är att planera så att pengarna räcker hela månaden och vid oväntade händelser.

I SVERIGE FUNGERAR EKONOMIN SÅ HÄR:

ARBETE OCH LÖN:

De flesta får pengar genom att arbeta. När du arbetar får du lön. Skatt dras automatiskt innan pengarna kommer till ditt konto.

SKATTER OCH VÄLFÄRD:

Alla som tjänar pengar i Sverige betalar skatt.

Skatten används till sjukvård, skola, förskola, äldreomsorg, polis, vägar och kollektivtrafik.

En del av skatten går också till stöd som hjälper människor i vardagen, till exempel barnbidrag, bostadsbidrag, sjukpenning, föräldrapenning och pensioner.

Skatten gör att samhället fungerar och att människor får trygghet. Detta kallas välfärd.

MARKNADSEKONOMI:

Företag säljer varor och tjänster. Du som kund väljer vad du vill köpa. Priser kan ändras beroende på efterfrågan.

RIKSBANKEN OCH RÄNTAN:

Riksbanken bestämmer styrräntan i landet.

Hög ränta gör det dyrare att låna. Låg ränta gör det billigare.

Riksbanken försöker också hålla priserna (inflationen) stabila.

EKONOMISKT STÖD:

Om du inte kan försörja dig själv finns det olika former av ekonomiskt stöd.

Det kan till exempel vara bostadsbidrag, försörjningsstöd, studiemedel under studietiden eller etableringsersättning för personer som är nya i Sverige.

3. Betalningar och fakturor

En **faktura** är ett dokument som visar vad du ska betala, till vem och när. Fakturor kan se ut på olika sätt. Den kan komma på papper eller digitalt. På en faktura står vanligtvis:

- **Mottagare:** ditt namn
- **Avsändare:** företagets namn
- **Fakturadatum:** när fakturan skapades
- **Förfallodatum:** sista dagen att betala
- **Belopp:** hur mycket du ska betala
- **OCR-nummer:** ett siffrnummer som används vid betalning om det finns angivet på fakturan.
- **Referens / Meddelande:** Om fakturan saknar OCR-nummer anges i stället den referens som står på fakturan, till exempel fakturanummer eller namn. Här kan både siffror och bokstäver användas.
- **Bankgiro eller Plusgiro:** dit pengarna ska skickas
- **IBAN:** internationellt kontonummer, används när du betalar till ett annat land
- **SWIFT / BIC:** kod till bankens namn, visar vilken bank pengarna ska till (utomlands)

BETALNINGSMETODER

Autogiro: Pengarna dras automatiskt från ditt konto på rätt dag. Bra för återkommande räkningar som hyra, el och telefon.

E-faktura: Fakturan kommer direkt till din internetbank eller mobilbank. Du godkänner betalningen med ett klick, och alla uppgifter är redan ifyllda.

Swish: Mobilbetalning som är snabb och enkel. Används ofta för små köp eller betalning mellan privatpersoner.

Kivra: Digital brevlåda i mobilen eller datorn. Du får fakturor och viktiga brev digitalt.

OM DU INTE KAN BETALA I TID

Om du missar förfallodagen händer ofta detta:

1. Påminnelse: Du får ett brev eller sms. Kostar vanligtvis 60 kr extra.
2. Inkasso: Om du fortfarande inte betalar skickas ärendet till inkassobolag. Kostar ofta 180 kr eller mer.
3. Kronofogden: Om betalningen fortfarande uteblir går ärendet vidare och kostnaden ökar ytterligare, ofta 600 kr eller mer.

Ett litet belopp kan snabbt bli mycket större.

Exempel: En räkning på 200 kr kan växa till över 1 000 kr. Om du inte kan betala så kontakta företaget direkt. De kan ofta erbjuda mer tid eller en avbetalningsplan.

Fakturanr
50272355Datum
2025-11-01Kundnr
30756

Er referens:

Test, Alma
c/o Sekretessmarkering
Sekretessmarkering
000 00 LommaVår referens: info@lomma.se, Tel: 040-641 10 00
Vårt ordernr: 63098178

Betalningsvillkor: Den siste i innevarande månad

Fakturan avser	Antal	Å-pris	Rab %	Moms %	Moms	Belopp
2209 Delbetalning november faktura	1,0 MÅN	333,00		0,00	0,00	333,00
2209 Delbetalning november faktura	1,0 MÅN	333,00		0,00	0,00	333,00

Efter förfallodagen debiteras ränta med gällande referensränta + 8%

Nettobelopp	Moms	Öresavr.	Förfallodatum	Att betala i SEK
666,00	0,00	0,00	2025-11-30	666,00
Lomma Kommun Kommunhuset 234 81 LOMMA	Telefon 040-641 10 00 Telefax	Org. nr 2120001066 Momsreg. nr SE212000106601	Bankgiro 5678-4820 Säte LOMMA	Plusgiro 480 28 00-5 Godkänd för F-skatt

INBETALNING/GIRERING AVI

Med denna avi kan du betala på alla bankkontor eller via

- * Bankgiro
- * Personkonto
- * Privatgiro
- * Balanskonto
- * Sparbanksgiro

Använder du Bankgirots Leverantörsbetalningsrutin (LB)
ange nedanstående referensnr.5027235505
BetalningsavsändareTest, Alma
c/o Sekretessmarkering
Sekretessmarkering
000 00 LommaKundnummer: 30756
Fakturanummer: 50272355
Förfallodatum: 2025-11-30

Inbet avgift (ifylls av banken)

OCR

BG 130 OCR spec

Från bankgironr (vid girering)

Till bankgironr

5678-4820

Betalningsmottagare

Lomma Kommun

VAR GOD GÖR INGA ÄNDRINGAR

MEDDELANDEN KAN INTE LÄMNAS PÅ AVIN

DEN AVLÄSES MASKINELLT

Referensnr

Kronor

öre

5027235505 # 666 00 8 > 56784820#41#

4. Bankkonto, BankID och bankkort

I Sverige behöver du ett bankkonto för att få lön, bidrag och för att kunna betala räkningar. Det finns två vanliga typer av konton. Ett lönekonto är kontot där din lön eller ersättning kommer in och som du använder för vardagliga betalningar. Ett sparkonto använder du för pengar du vill spara till senare, till exempel till en buffert, en resa, en bil eller något annat du planerar.

HUR DU ÖPPNAR ETT BANKKONTO

För att öppna ett bankkonto behöver du kunna visa giltig legitimation. Det kan till exempel vara Skatteverkets idkort eller ett svenskt körkort. När du blir svensk medborgare kan du även använda nationellt idkort eller svenskt pass som legitimation. Banken ställer frågor enligt lag, till exempel hur du kommer att använda kontot eller var pengarna kommer ifrån. Det är helt normalt och gäller alla.

BANKID

BankID är en digital legitimation. Med BankID kan du logga in på banken, godkänna betalningar, skriva under avtal och använda tjänster hos myndigheter som Försäkringskassan och Skatteverket. De flesta i Sverige använder BankID varje dag.

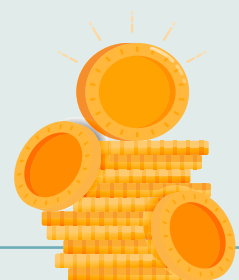
BANKKORT

När du öppnar ett bankkonto får du oftast ett bankkort. Med bankkortet kan du betala i butiker, betala på internet och ta ut pengar i bankomat. Kortet är kopplat till ditt bankkonto och pengarna dras direkt från kontot när du betalar. Till kortet hör oftast en personlig kod som du använder vid betalning och uttag. Det är viktigt att förvara kort och kod säkert och aldrig lämna ut koden till någon annan.

TIPS FÖR BÄTTRE EKONOMI

Ett bra tips är att ha ett särskilt matkonto. Lägg in en bestämd summa varje månad och använd ett extra bankkort kopplat till detta konto. Det hjälper dig att hålla budgeten. Du kan också skapa flera små konton, till exempel sparande, nöjen, räkningar eller resor. Det ger bättre kontroll och gör det lättare att planera sin ekonomi.

5. Budget

En budget är en plan för dina pengar. Den hjälper dig att se hur mycket pengar som kommer in varje månad och vad du använder dem till. Syftet med en budget är att få kontroll, kunna spara pengar, undvika oväntade problem och se om något behöver ändras. Med en budget blir det också lättare att spara till saker du vill ha, som buffert, resa eller bil.

SÅ GÖR DU EN BUDGET – STEG FÖR STEG

1

SKRIV UPP ALLA INKOMSTER

Exempel: lön, etableringsersättning, studiemedel, barnbidrag.

2

SKRIV UPP FASTA KOSTNADER

Det är sådant som kostar lika mycket varje månad: hyra, el, mobil, försäkring, månadskort.

3

SKRIV UPP RÖRLIGA KOSTNADER

Dessa ändras varje månad: mat, kläder, mediciner, nöjen, drivmedel.

4

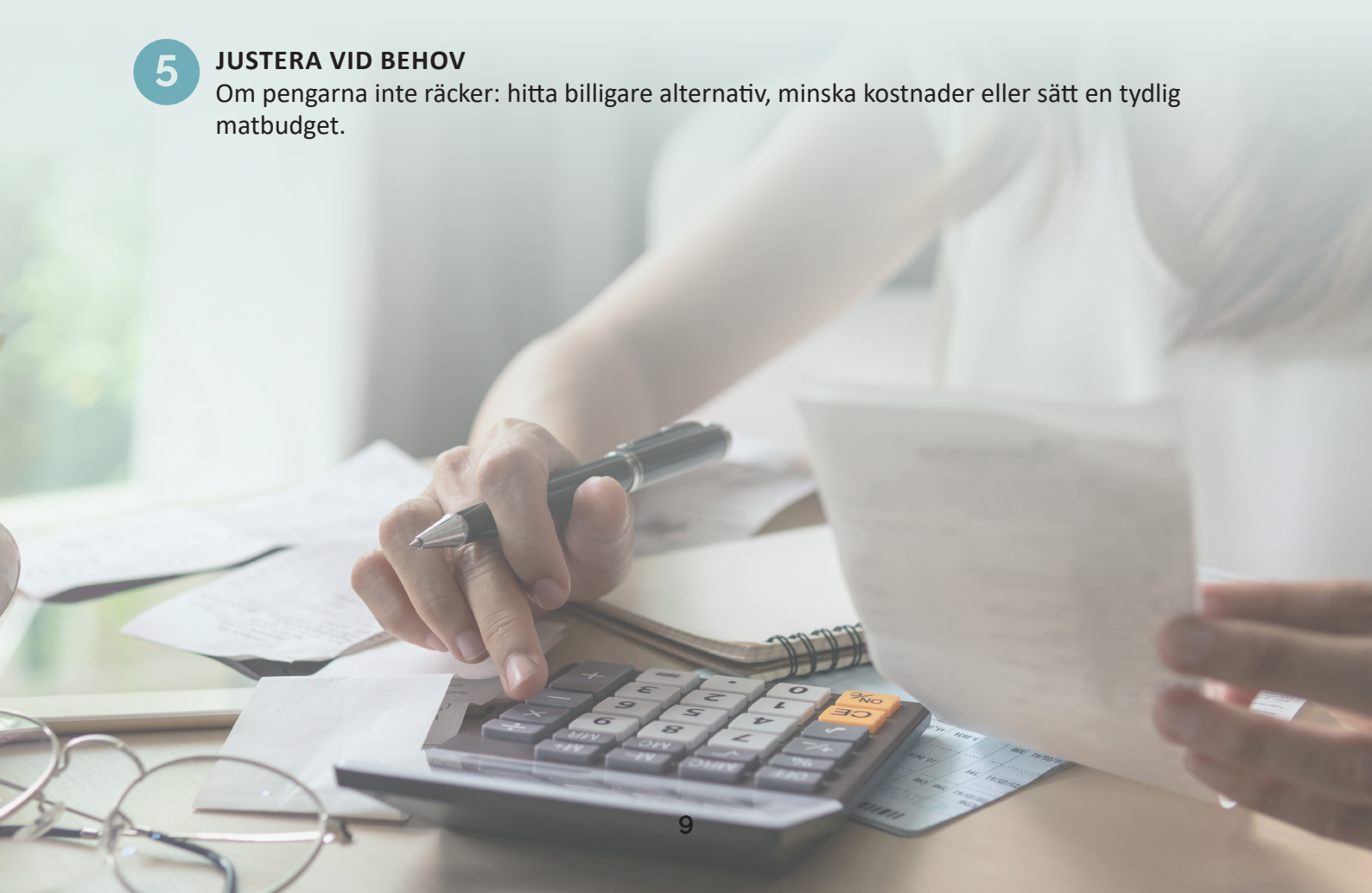
RÄKNA UT TOTALSUMMORNA

Inkomster minus utgifter visar vad som blir kvar eller om du behöver ändra något.

5

JUSTERA VID BEHOV

Om pengarna inte räcker: hitta billigare alternativ, minska kostnader eller sätt en tydlig matbudget.

TIPS FÖR ATT HÅLLA BUDGETEN

PLANERA HUR MYCKET DU KAN ANVÄNDA TILL NÖJEN.

Välj gärna gratis aktiviteter som bibliotek, lekplatser, gå i skogen eller att träffa vänner.

HA KOLL PÅ DINA UTGIFTER.

Se över vad du kan ändra, minska eller ta bort så att pengarna räcker hela månaden.

ANVÄND ETT MATKONTO MED ETT EXTRA KORT.

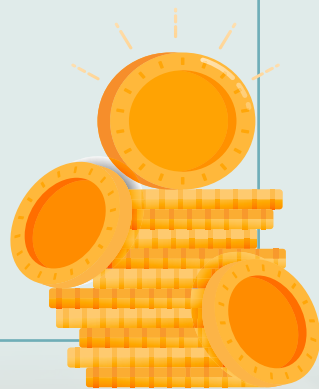
Bestäm i förväg hur mycket du får använda till mat.

HANDLA MED INKÖPSLISTA.

Det hjälper dig att undvika spontanköp.

SPARA SMÅSUMMOR REGELBUNDET – ALLT RÄKNAS.

Även 20–50 kronor i veckan gör skillnad över tid.

6. Sparande – om du har möjlighet

Att spara pengar betyder att lägga undan en del av sina inkomster till senare. Sparande ger trygghet och gör att du klarar både oväntade kostnader och framtida mål. Det finns två typer av sparande: buffertsparande (kortsiktigt) och framtidssparande (långsiktigt). Du bestämmer själv om och när du vill spara. För vissa är det möjligt att spara idag, för andra först när man får jobb eller egen inkomst. Sparande är ingen skyldighet, men det kan vara bra på sikt.

VARFÖR ÄR DET BRA ATT SPARA?

En kort och enkel förklaring:

- Du blir tryggare
- Du slipper låna pengar vid problem
- Du får mindre stress
- Du kan klara oväntade utgifter
- Du kan nå mål och drömmar

BUFFERTSPARANDE

Ett buffertsparande är pengar du sparar för oväntade och oförutsedda utgifter. Det kan till exempel vara:

- Trasig mobil
- Tandläkarbesök
- Hög elräkning
- Något som går sönder hemma
- Andra oväntade kostnader

Bufferten ska finnas där när något händer som du inte har planerat.

7. Försäkringar

En försäkring skyddar dig ekonomiskt om något händer. Du betalar en liten summa varje månad (premie), och försäkringsbolaget betalar en större del om en olycka eller skada sker. Försäkringar ger trygghet och kan spara dig mycket pengar.

HEMFÖRSÄKRING – DEN VIKTIGASTE FÖRSÄKRINGEN

En **hemförsäkring** är mycket viktig och alla bör ha den. Den skyddar dig om:

- något blir stulet hemma
- saker går sönder efter brand, vattenläckage eller storm
- du blir utsatt för brott
- du orsakar skada hos någon annan (ansvarsskydd)
- du reser (reseförsäkring ingår ofta i 45 dagar)

Hemförsäkring gäller även om du hyr i andra hand. Utan hemförsäkring kan du behöva betala allt själv – det kan bli mycket dyrt.

ANDRA TYPER AV FÖRSÄKRINGAR

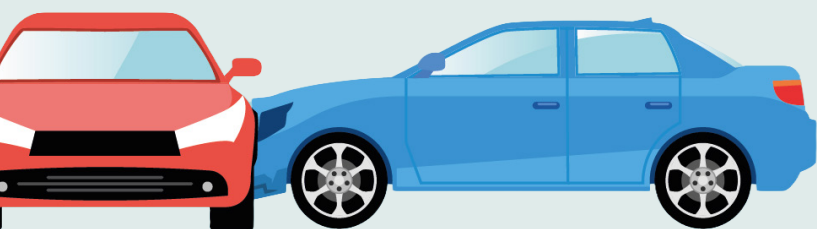
Personförsäkring skyddar dig om du blir sjuk, skadad eller inte kan arbeta under en tid. Den kan ge pengar för att klara hyran och andra kostnader.

Barnförsäkring skyddar barn om de skadar sig, blir sjuka eller får en funktionsnedsättning. Det är en av de viktigaste försäkringarna för familjer.

Bilförsäkring, om du har bil måste du enligt lag ha trafikförsäkring. Den betalar skador som bilen orsakar andra.

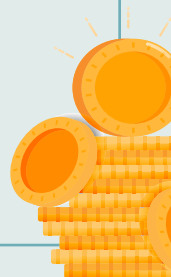
Du kan även välja:

- halvförsäkring – skydd för stöld, brand, glas, bärgning
- helförsäkring – allt ovan + ersättning om din bil får skador vid en olycka.

VARFÖR FÖRSÄKRING ÄR VIKTIGT

Utan försäkring kan du behöva betala tiotusentals kronor själv. Med försäkring betalar du ofta bara en självrisk (en mindre summa).

8. Stöd vid ekonomiska svårigheter

I Sverige finns det flera olika stöd om du får problem med ekonomin. Det är viktigt att söka hjälp tidigt. Det finns personer och organisationer som kan hjälpa dig att få ordning på ekonomin.

BUDGET- OCH SKULDRÅDGIVNING

Alla kommuner erbjuder budget- och skuldrådgivning. Här kan du få hjälp med att:

- göra en budget
- få koll på inkomster och utgifter
- hitta lösningar om du ligger efter med betalningar
- få stöd i kontakt med företag eller inkasso

Det är alltid gratis och du behöver inte vara skuldsatt för att få hjälp.

KONSUMENTVERKET

Konsumentverket och Konsumenternas erbjuder:

- enkla budgetmallar
- information om rättigheter som konsument
- jämförelser av lån, försäkringar och abonnemang
- råd för att undvika dyra misstag

VIKTIGA KONTAKTER VID EKONOMISKA PROBLEM

KOMMUNENS BUDGET- OCH SKULDRÅDGIVNING

Gratis hjälp med budget, planering och lösningar.

EKONOMISKT BISTÅND (Socialtjänsten)

Stöd om du tillfälligt inte kan betala hyra, mat eller andra viktiga kostnader.

MAJBLOMMAN OCH ANDRA FONDER kan ibland ge ekonomiskt stöd till barn upp till 18 år, till exempel för kläder, fritidsaktiviteter eller glasögon. Det finns också fonder som hjälper barnfamiljer, ensamstående, personer med sjukdom, funktionsnedsättning eller andra ekonomiska svårigheter.

RÖDA KORSET / STADSMISSIONEN

Kan hjälpa till med matkassar, kläder och rådgivning.

CSN

Kan ge paus (anstånd) eller ny betalningsplan för studielån.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

Ger information om vilka ersättningar du kan ha rätt till och hur du gör en ansökan.

9. Ekonomiska tips för vardagen

Att ha koll på sin vardagsekonomi gör livet lättare. Det handlar om att planera så att pengarna räcker och att undvika onödiga kostnader. Här är enkla tips som kan hjälpa dig i vardagen.

TIPS FÖR SMART MATBUDGET

- **Planera maten för hela veckan.**
Skriv en lista och handla bara det du behöver.
- **Handla på erbjudanden.**
Titta på veckans reklamblad i butiken eller i deras appar.
- **Köp större förpackningar** av ris, pasta och bönor – det blir billigare.
- **Laga mat hemma** i stället för att köpa färdigmat eller äta ute.
- **Frys in mat** som blir över. Det sparar både tid och pengar.

SPARA AUTOMATISKT – FÖR DIG SOM HAR MÖJLIGHET

Du som har egen inkomst kan låta banken spara en liten summa åt dig varje månad. Men om du får försörjningsstöd ska du inte spara pengar utan att fråga socialtjänsten, eftersom det kan påverka stödet.

TIPS FÖR ATT UNDVIKA ONÖDIGA KOSTNADER

- **Avsluta abonnemang** du inte använder (t.ex. streaming eller gym).
- **Jämför priser** på mobilabonnemang, försäkringar och elavtal.
- **Undvik småköp** som kaffe (take away), snacks och spontanköp – de blir dyra över tid.
- **Köp begagnat** via Marketplace, Blocket eller second hand.

GRATIS AKTIVITETER I LOMMA

Lomma har många trevliga och helt gratis aktiviteter:

- **Lomma strand** – promenera, bada, picknick eller spela boll.
- **Lekplatser**, t.ex. Fiskebodens lekplats eller Fladängsparken.
- **Biblioteket i Lomma eller Bjärred** – låna böcker, datorer, delta i aktiviteter.
- **Skogen och naturstigar** runt Haboljung, Karstorp och Alnarp.
- **Cykelvägar** längs havet – perfekt för motion och utflykter.

10. Checklista – det här behöver du i Sverige

Den här checklistan hjälper dig att komma ihåg det viktigaste för att klara vardagsekonomi i Sverige.

✓ **LEGITIMATION**

Med samordningsnummer: använd giltigt pass, nationellt idkort från hemlandet eller uppehållstillståndskort. Du kan inte få svenskt idkort ännu.

Med personnummer: du kan ansöka om Skatteverkets idkort som svensk legitimation.

Nationellt id-kort: utfärdas av Polismyndigheten – kräver svenskt medborgarskap.

Svenskt pass: - kräver svenskt medborgarskap.

✓ **BANKKONTO**

För att få lön, bidrag, betala räkningar och sköta din ekonomi.

✓ **BANKDOSA**

En bankdosa är en liten säkerhetsdosa som du använder för att logga in på banken och godkänna betalningar. En bankdosa är alltså en bra reserv så att du alltid kan komma in på banken även utan BankID.

✓ **BANKID**

Digital legitimation som du använder för att logga in på myndigheter, banken och olika tjänster.

✓ **SWISH**

Mobilapp för snabba betalningar. Används ofta i Sverige.

✓ **HEMFÖRSÄKRING**

Ger ekonomiskt skydd vid brand, stöld, vattenläckor och andra oväntade händelser. Alla bör ha den.

✓ **BUDGET**

En plan för dina pengar varje månad. Hjälper dig att ha kontroll över inkomster och utgifter.

✓ **SPARANDE**

När du får jobb och egen inkomst kan du börja spara lite. Det hjälper dig att klara oväntade utgifter och planera för framtiden.

✓ **VIKTIGA KONTAKTER**

Kommunens budget- och skuldrådgivning, Socialtjänsten (ekonomiskt bistånd), Majblomman/fonder, CSN, Försäkringskassan, Röda Korset/Stadsmissionen.

11. Appar och viktiga länkar för privatekonomi

APPAR FÖR DIN EKONOMI

MATPRISKOLLEN

Visar var maten är billigast. Hjälper dig att spara pengar på mat.

ELPRISKOLLEN

Jämför elavtal. Hjälper dig att hitta billigare el.

ZLANTAR

Ger översikt över dina pengar. Kopplas till banken. Visar vad du spenderar pengar på.

DREAMS

Hjälper dig att spara pengar. Du kan sätta sparmål.

TOO GOOD TO GO

Köp billig mat som blivit över. Restauranger och caféer säljer mat till lågt pris. Bra för miljön och plånboken.

VIKTIGA LÄNKAR FÖR DIN EKONOMI I SVERIGE

Skatteverket – www.skatteverket.se

Skatt, personnummer och inkomst.

Försäkringskassan – www.forsakringskassan.se

Bidrag och ersättning, till exempel barnbidrag.

Konsumentverket – www.konsumentverket.se

Råd om pengar, avtal och räkningar.

Kronofogden – www.kronofogden.se

Hjälp och information om skulder.

Pensionsmyndigheten – www.pensionsmyndigheten.se

Pension och pengar när du blir äldre.

Konsumenternas – www.konsumenternas.se

Kostnadsfri vägledning inom bank-, försäkrings och pensionsfrågor.

12. Ordlista

- Amortering** – Pengar du betalar av på ett lån varje månad.
- Appar** – Program i mobilen eller surfplattan (tex via App Store / Google Play)
- Autogiro** – Betalning som dras automatiskt från ditt konto.
- Bankgiro / Plusgiro** – Nummer som visar vart pengarna ska skickas.
- BankID** – Digital legitimation du använder i mobilen.
- Bankkonto** – Plats där dina pengar finns hos banken.
- Barnförsäkring** – Skydd för barn vid sjukdom eller olycka.
- Belopp** – Summan du ska betala.
- Bidrag** – Pengar du kan få från staten (t.ex. barnbidrag, bostadsbidrag).
- Bruttoinkomst** – Lön innan skatt.
- Budget- och skuldrådgivning** – Gratis hjälp från kommunen med ekonomi.
- Buffert** – Sparpengar för oväntade kostnader.
- Disponibel inkomst** – Pengar du har kvar efter att du betalat fasta räkningar.
- E-faktura** – Faktura som kommer direkt till banken.
- Ekonomiskt bistånd** – Stöd från socialtjänsten om du inte kan betala det viktigaste.
- Faktura** – En räkning som visar vad du ska betala.
- Fasta kostnader** – Samma varje månad (t.ex. hyra).
- Fonder** – Pengar man kan söka vid behov, t.ex. för barn eller sjukdom.
- Förfallodatum** – Sista dagen att betala en faktura.
- Försäkring** – Skydd som hjälper dig ekonomiskt om något händer.
- Hemförsäkring** – Skydd för hemmet, dina saker och dig själv.
- IBAN** – Internationellt kontonummer. Används vid betalning till annat land.
- Inflation** – När priserna i samhället stiger.
- Inkomst** – Pengar som kommer in, t.ex. lön eller bidrag.
- Kivra** – Digital brevlåda i mobilen eller datorn. Du får fakturor och viktiga brev digitalt i stället för i brevlådan.
- Kronofogden** – Myndighet som hjälper till att driva in skulder när räkningar inte betalas.
- Lån** – Pengar du lånar och måste betala tillbaka.
- Lön** – Pengar du får när du arbetar.
- Marknadsekonomi** – Företag säljer saker, kunder väljer vad de köper.
- OCR-nummer** – Nummer du skriver in när du betalar en faktura.
- Personförsäkring** – Skydd om du blir sjuk eller skadad.
- Premie** – Det du betalar för en försäkring, ofta varje månad.
- Riksbanken** – Sveriges viktigaste bank som bestämmer räntan.
- Ränta** – Extra pengar du betalar när du lånar, eller får när du sparar.
- Rörliga kostnader** – Kostnader som ändras varje månad (mat, kläder).
- Självrisk** – Den del du betalar själv när försäkringen används.
- Skatt** – Pengar du betalar till staten.
- Sparande** – Pengar du lägger undan till senare.
- Sparkonto** – Konto där du sparar pengar.
- Sparmål** – Något du sparar till (t.ex. körkort, resa, dator).
- SWIFT / BIC** – Bank kod. Visar vilken bank pengarna ska till utomlands.
- Swish** – App för snabba betalningar.
- Trafikförsäkring** – Lagkrav för bil – skyddar andra om olycka sker.
- Utgift** – Pengar du betalar.
- Välfärd** – Tjänster som samhället betalar, t.ex. vård, skola, bidrag.

[illegible]

*Denna guide är framtagen inom Projekt STARK
och finansierad av Länsstyrelsen Skåne genom §37a-medel.*

info@lomma.se | 040-641 10 00 | www.lomma.se